

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO
NR. IX-705 12, 19, 24 IR 28 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas numato du teisėtus ginklų gavimo būdus, juos įsigyjant, t. y. nusiperkant, arba išsinuomojant. Prekyba civilinėje apyvartoje ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis ir ginklų nuoma yra licencijuojamos ūkinės veiklos formos.

Tačiau civilinėje teisėje galima ir kitokia daikto gavimo ir naudojimosi juo forma – neatlygintinas naudojimas (panauda), sudarant neatlygintinio naudojimosi daiktu (panaudos) sutartį. Panaudos sutartimi viena šalis (panaudos davėjas) perduoda kitai šaliai (panaudos gavėjui) nesunaudojamą daiktą laikinai ir neatlygintinai valdyti ir juo naudotis, o panaudos gavėjas įsipareigoja grąžinti tą daiktą tokios būklės, kokios jis jam buvo perduotas atsižvelgiant į normalų susidėvimą arba sutartyje numatytos būklės.

Jeigu įstatymu būtų įteisinta ginklų panauda kaip licencijuojamos ūkinės veiklos forma, atsirastų galimybė asmenims neatlygintinai, t. y. sudarius panaudos sutartį, gauti ir laikyti civilinėje apyvartoje leidžiamus ginklus, laikantis visų Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme nustatytų ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių įsigijimo ir turėjimo reikalavimų. Šiuo tikslu ir parengtas Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 12, 19, 24 ir 28 straipsnių pakeitimo projektas (toliau – Įstatymo projektas).

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai.

Įstatymo projekto iniciatoriai – Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas Paulius Saudargas ir Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Laurynas Kasčiūnas. Įstatymo projektą parengė Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko patarėjas Simonas Klimanskis.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai?

Pagal šiuo metu galiojančią Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymą ginklų panauda kaip licencijuojama ūkinė veikla nenumatyta.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama?

Pirmiausia Įstatymo projektu siūloma papildyti Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytą licencijuojamos ūkinės veiklos sąrašą, numatant naują veiklos formą – ginklų panaudą.

Atitinkamai Europos fiziniams ar juridiniams asmenims, gavusiems ginklų panaudos licenciją ir turintiems teisę A, B, C kategorijų ginklus, būtų išduodami leidimai laikyti ar leidimai nešiotis A, B, C kategorijų ginklus. Taip pat subjektai, turintys licenciją verstis ginklų panauda, turėtų teisę be leidimų įsigyti ginklus, leidimų laikyti ginklus ar leidimų nešiotis ginklus įsigyti šaudmenis.

Įstatymo projektu keičiamo Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 28 straipsnyje siūloma reglamentuoti ne tik ginklų nuomą, bet ir ginklų panaudą. Numatoma, kad Europos fizinis asmuo ar Europos juridinis asmuo, norintis duoti pagal panaudą ginklus medžioklei, sportui, profesinei veiklai ar mokymui, privalėtų gauti licenciją ar rašytinį sutikimą, kurį Vyriausybės nustatyta tvarka išduotų policijos įstaiga. Tokia licencija ar rašytinis sutikimas suteiktų teisę licencijos ir rašytinio sutikimo turėtojui įsigyti šaudmenų iš subjektų, turinčių teisę prekiauti šaudmenimis, ir juos parduoti asmeniui, gavusiam pagal panaudą ginklą.

Konkrečiai subjektas, turintis licenciją duoti pagal panaudą ginklus, turėtų teisę medžioklei duoti pagal panaudą B ir C kategorijų medžioklinius ginklus, o sportui, profesinei veiklai ar mokymui – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 3 straipsnio 6–10 punktuose nurodytus (A kategorijos) ginklus, B, C, D kategorijų ginklus.

Ginklus medžioklės sezono metu būtų galima duoti pagal panaudą Europos fiziniams asmenims, turintiems teisę turėti tos kategorijos medžioklinį ginklą ir pateikusiems šią teisę įrodančius dokumentus (šiuos dokumentus turėtų pateikti tik nenuolatiniai Lietuvos Respublikos gyventojai) bei galiojantį medžiotojo bilieta.

Ginklus sportui būtų galima duoti pagal panaudą Europos fiziniams asmenims, turintiems teisę laikyti ir nešiotis tos kategorijos ginklą ir pateikusiems šią teisę įrodančius dokumentus (šiuos dokumentus turėtų pateikti tik nenuolatiniai Lietuvos Respublikos gyventojai) bei už šaudymo sporto šaką atsakingos nacionalinės šaudymo sporto šakos federacijos arba tarptautiniu mastu pripažintos šaudymo sporto šakos federacijos patvirtinimą, kad asmuo yra šaudymo sporto atstovas.

Ginklus profesinei veiklai ar mokymui būtų galima duoti pagal panaudą subjektams, turintiems teisę vykdyti tokią veiklą.

Subjektas, išduodantis pagal panaudą ginklus, juos gaunančiam asmeniui privalėtų policijos generalinio komisaro nustatyta tvarka išduoti laikiną ginklo kortelę.

Numatoma, kad civilinėje apyvartoje esančių ginklų panaudos tvarką turėtų nustatyti Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Todėl siūloma, kad teikiamas Įstatymo projektas įsigaliotų 2024 m. liepos 1 d. ir valstybės institucijos ir įstaigos spėtų pasiręsti jo įgyvendinimui.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta?

Priėmus Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma. Priešingai, įteisinus ginklų panaudą, atsirastų palankesnė galimybė gauti ir turėti ginklus.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai?

Įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai?

Įstatymas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą: kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios?

Priėmus Įstatymo projektą, galiojančių teisės aktų keisti ar panaikinti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka?

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus?

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir yra suderintas su Europos Sąjungos teisės aktais.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti?

Įstatymui įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2023 m. birželio 31 d. turės nustatyti civilinėje apyvartoje esančių ginklų panaudos ir licencijos ar rašytinio sutikimo ginklų panaudos veiklai išdavimo tvarkas.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)?

Įstatymui įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis.

„Ginklų panauda“, „ūkinė veikla“, „licencija“, „rašytinis sutikimas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.
